

Альтернативна аугментативна комунікація

Підтримане спілкування

- Що таке альтернативна аугментативна комунікація (АА- комунікація)
- Хто використовує АА- комунікацію
- Допоміжні засоби
  - Аутогенні форми комунікації
  - Матеріальні допоміжні засоби (не електронні)
  - Електронні допоміжні засоби
- Де почати?
- Процес комунікації?
- Важливі фактори

Що таке альтернативна аугментативна комунікація

Визначення:

- **Основна позиція** → Спілкування – це базова потреба людини
- **Засоби і заходи** → Охоплює усі терапевтичні та педагогічні заходи
- **Цільова аудиторія** → Люди без зрозумілої звукової мови (вроджено чи набуто, від молодих до людей похилого віку)
- **Передумови** → жодних

Які причини існують для спілкування (обміну інформацією)?

Коли? Що? Навіщо?

ІНДИВІДУАЛЬНІ ФУНКЦІЇ

- Увага і контакт
- Нагадування
- Пояснення та коментарі
- Переживання та події
- Бажання та потреби
- Питання
- Почуття та самопочуття
- Згода чи відхилення

СОЦІАЛЬНІ ФУНКЦІЇ

- Налагоджувати та підтримувати стосунки
- Дотримуватися соціального етикету
- Обмінюватися інформацією
- Ділитися знанням та досвідом
- Впливати на інших

Спонукати

Інформувати

Ділитись

Сила комунікації

Саме люди, що не говорять (особливо люди з Аутизмом), здається, не розуміють силу комунікації і повинні спочатку відчувати її дію.

Завдання

- Надати в розпорядження допоміжні засоби спілкування
- Дати можливість людям, що не говорять отримати як позитивний, так і негативний досвід спілкування
- **Створювати мотивуючі ситуації, які спонукають до спілкування / вимагають спілкування**
- Виділити час на спілкування

«Організоване спілкування має одну функцію: Особа, яка висловлюється, хоче чогось досягти. Щоб оце “навіщо” змогло розвинути, особі потрібні партнери для спілкування, які реагуватимуть на висловлювання відповідно.»

Що таке АА - комунікація?

Різні способи комунікації

- Певна звукова мова, як правило, зрозуміла для найближчого оточення
- Природні засоби які підтримують комунікацію, такі як міміка, погляд, позиція тіла
- Спеціально розвинені допоміжні засоби спілкування, такі як жести, графічне зображення чи **електронні засоби комунікації**

Загальне використання

- Частота дихання
- Вираз обличчя
- Стан уваги
- Позиція тіла
- Міміка
- Погляд
- Жести
- Мова звуків

Компенсуючі автогенні форми спілкування містять домовленості між слухачем і людиною, яка не говорить, про те, як можна зрозуміти один одного через власне тіло.

- Знаки Так / Ні
- Вказуючі рухи чи погляди
- Код кліпання очима
- Жести

Тілесні форми комунікації, які вимагають вищих когнітивних навичок

- Писати певними частинами тіла букви у повітрі (чи десь інше)
- Пальчиковий алфавіт
- Азбука Морзе

Переваги:

- Відбувається комунікація
- Є у розпорядженні будь-коли
- Непотрібні жодні допоміжні засоби
- Спонтанно
- Досить висока швидкість комунікації.

Недоліки:

- Важко передавати комплексну, складну інформацію
- Часто спілкування так можливе тільки з тими, хто знає умови. → До того ж ці форми можуть по різному інтерпретуватись і існує небезпека, що слухач розумітиме те, що він хоче.
- Візуальний контакт
- Ієрархія
- Швидко, відразу зникає

Неелектронні допоміжні засоби спілкування можна, як правило, виготовити самостійно, їх можна підлаштувати під індивідуальні потреби та уміння користувача. Вони охоплюють різні системи зображення і їх слід час від часу коригувати відповідно до змін стану розвитку дитини чи дорослого.

-
- A solid blue horizontal rectangular bar is positioned at the top left of the slide, above the list of items.
- Реальні об'єкти →Мініатюри.
  - Фотографії
  - Малюнки
  - Графічні символи
  - Письмова мова.

Переваги:

- Відбувається спілкування
- Відносно просто
- Міцний
- Копіюється
- Можна взяти хоч куди з собою
- Індивідуально
- Можливе охоплення більшого поля
- Можна написати інструкцію
- Можна відобразити мову
- Робить можливим розвиток внутрішньої мови

Недоліки:

- Потрібен зоровий контакт
- Слухач повинен знати систему
- Майстрування (потрібен час і матеріал)
- Символи / знаки повинні бути відомі
- Багато концентрації
- Майже нема можливості керування розмовою

A solid blue horizontal rectangular bar is positioned in the upper left area of the slide.

Як правило, це планшети із комунікативною поверхнею. Я натискаю кнопку і він видає слово.

Переваги:

- Голос висловлює: “я тут” – створює ідентичність.
- Увага
- Керування розмовою
- Лайки, жарти
- Спілкування без зорового контакту, наприклад, по телефону
- Можна спілкуватись з незнайомими людьми, з тими, хто не вміє читати

Недоліки:

- Кошти
- З одного боку, вимагає технічних знань
- З іншого боку, терапевтичних та педагогічних знань.
- Можуть виникати несправності
- Голос – це чужий голос.

Відомо:

- Кожна людина має потребу у спілкуванні.
- Спілкування є , навіть життєво необхідним!
- Комунікувати можна і очима, руками, обличчям чи бровами
- Невміння говорити дуже часто означає відчуття залежності, ізоляцію, завищені / занижені вимоги – це призводить до фрустрації

Багато людей перестають подавати інформацію про себе, оскільки не знаходять шляху до розуміння

Комунікація – це процес, який завжди стосується більше ніж однієї людини.
AA – комунікація потребує команди, яка спільно намагається створити оточення, яке допоможе людині із вадами спілкування висловлюватись.

- Слухати співчутливо
- Давати можливість
- Інвестувати час
- Спонукати до комунікації

Як людина, яка не говорить, намагається комунікувати?

Які можливості має у своєму розпорядженні людина, яка не говорить?

A solid blue horizontal rectangular bar is positioned at the top left of the slide, below the header area.

Слід підтримувати, але ні в якому разі не замінити усі наявні форми спілкування.

- Уважне сприйняття та відображення комунікативних сигналів
- Повторювати чи інтерпретувати почутого („я правильно розумію, ти хочеш сказати, що...“).
- Ставити питання таким чином, щоб особа могла дати відповідь
- Супроводжувати мовленням!

В чому може бути причина, що хтось не комунікує, або незадовільно комунікує?

- Замало часу
- Нема можливості / допомоги висловлюватись
- Позиція контактної особи
- Недостатнє знання про АА- комунікацію
- Традиційні практики
- Фрустрація
- Мало нагод / можливостей

Як можна створити нагоду для комунікації?

Які є щоденні дії, які стали рутиною, бідною на спілкування?

Вибір однієї або декількох ситуацій, в яких я намагаюсь мотивувати людину, яка не говорить до висловлювання чи інтеракції

- Команда / оточення, які добре працюють
- Взяти на себе відповідальність, з'єднати всі нитки
- Важливо разом дізнатись, що мотивує людину, які в неї є інтереси!